

УДК 351.74

В. Ю. ДЯЧУК,

студентка 5 курсу фінансово-правового факультету

Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

Науковий керівник:

Л. П. Коваленко, *доктор юридичних наук,*

професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності

Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ

Визначено важливість підготовки кадрів для органів поліції у процесі реформування системи правопорядку. Розглянуто основні міжнародні стандарти щодо підготовки та діяльності поліції, проаналізовано їх зміст.

Ключові слова: *належне кадрове забезпечення, міжнародні стандарти, поліція, реформування.*

Побудова Української держави як правової та демократичної на засадах забезпечення і зміцнення законності й правопорядку, дотримання прав і свобод громадян, передбачених Конституцією та законодавством, в тому числі, значною мірою залежить від діяльності поліції як державного озброєного органу виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань.

Від ефективної цього органу суттєво залежить стан правопорядку в цілому, охорона громадського порядку, боротьба зі злочинністю, захист прав і законних інтересів громадян.

Реформування органів внутрішніх справ України, відповідно до міжнародних стандартів правоохоронної діяльності, неможливе без якісної організації роботи з кадрами органів правопорядку. Саме якість кадрового забезпечення безпосередньо впливає на плинність кадрів в органах внутрішніх справ, підвищення в посаді, рівень забезпечення особистої безпеки під час виконання службових завдань [3, с. 165].

На службу до поліції повинні приймаються особи, які отримали середню або вищу освіту та пройшли підготовку в одній з поліцейських шкіл. Відповідно до розділу V «Реформа органів правопорядку» передбаченого в Коаліційній угоді, підготовка поліцейських має бути трирівневою і включати в себе кількомісячну загальну базову підготовку для комплектування початкових посад; спеціалізовану підготовку для комплектування посад середнього керівного складу та спеціалізованих посад кримінальної міліції на базі бакалавра; підготовку магістрів Академією поліції для комплектування посад вищого складу [3, с. 165].

Отже, належне кадрове забезпечення правоохоронних органів залежить в першу чергу від якості підготовки цих кадрів. Вона здійснюється у вищих навчальних закладах та науково-дослідних установах, які діють з метою створення належних умов для здобуття відповідного освітнього рівня та підготовки висококваліфікованих фахівців [4, с. 65].

У своїй діяльності вони мають дотримуватись та застосовувати міжнародні стандарти, які містяться у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р., Рекомендації Рес. (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасникам Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики», Кодексі поведінки посадових осіб із підтримання правопорядку, Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690, Декларації про поліцію, Основоположних принципів застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку 1990 р.

Так, Кодекс поведінки службовців органів правопорядку який був затверджений Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1979 року № 34/169, у статті 1

говорить, що службовці органів правопорядку повинні завжди виконувати обов'язки, покладені на них законом, служачи суспільству та захищаючи всіх людей від протиправних діянь, відповідно до високого рівня відповідальності, якої вимагає їх професія. Ці положення можна вважати першим міжнародно закріпленим фундаментом для розвитку поліції та співпраці цих органів між багатьма державами. Стаття 2 зазначає, що при виконанні своїх обов'язків службовці органів правопорядку повинні поважати і захищати людську гідність, підтримувати та захищати права людини стосовно всіх осіб [2].

Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690 (1979) «Про Декларацію про поліцію» говорить, що офіцер поліції повинен діяти чесно, неупереджено та гідно. Зокрема, він повинен утримуватися від будь-яких корупційних дій і рішуче виступати проти них. У п. 3 вказано, що офіцер поліції повинен отримати ретельну загальну підготовку, професійну підготовку та підвищення кваліфікації, а також відповідне навчання із соціальних проблем, демократичних свобод, прав людини й, зокрема, Європейської конвенції з прав людини [1, с. 116].

Рекомендація Res (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасникам Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики», ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 року на 765-му засіданні заступників міністрів, у розділі IV «Організаційні структури поліції», містить норми щодо підготовки персоналу поліції. Так, поліцейські тренінги, які повинні ґрунтуватися на фундаментальних цінностях демократії, верховенства права та захисту прав людини, повинні розроблятися у відповідності з цілями поліції, вони повинні бути максимально відкритими перед суспільством. Бажаємо, щоб за загальним початковим тренінгом слідували заходи з підвищення кваліфікації під час роботи через регулярні проміжки часу, та тренінги для спеціалістів, менеджменту та керівництва, коли це необхідно. Практичні заняття із застосування сили та обмежень у зв'язку з принципами прав людини, зокрема Європейської конвенції з прав людини та її судової практики, повинні бути включені в поліцейські тренінги на всіх рівнях. Вони повинні повністю враховувати необхідність кинути виклик і боротися з расизмом та ксенофобією.

Отже, сьогодні розроблено ряд міжнародних стандартів щодо підготовки та діяльності органів поліції, головним завданням у цій сфері є модернізація, поліпшення та трансформація самого процесу професійної підготовки поліцейських відповідно до вимог міжнародних стандартів, а саме до Загальної Декларації прав людини, Європейського кодексу поліцейської етики, Європейської конвенції з прав людини, доктринальних положень Лісабонської стратегії

Урахування вказаних стандартів і їх подальше впровадження в національне законодавство є важливою гарантією забезпечення прав і свобод людини та громадянина.

Список бібліографічних посилань

1. Власенко Д. В. Міжнародно-правове регулювання і стандарти діяльності органів поліції. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Юридичні науки»*. 2016. Вип. 4. С. 114–117.
2. Ільницький В. О. Міжнародний досвід правового регулювання адміністративно-процесуальної діяльності поліції. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: «Право»*. 2015. № 1151, вип. 20. С. 245–247.
3. Криштанович М. Ф. До питання про завдання і напрями сучасного реформування органів внутрішніх справ України. *Ефективність державного управління*. 2015. Вип. 42. С. 162–168.
4. Рудой К. М. Кадрове забезпечення органів внутрішніх справ України як суб'єктів міжнародної безпеки. *Правова держава*. 2015. № 20. С. 62–68.

Надійшла до редколегії 01.04.2018